

Narzędzia diagnostyczne w pracy dietetyka

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Żywienia Człowieka Ul. Erazma Ciołka 27, 01-445 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. Beata Sińska
Koordynator przedmiotu	Dr hab. Beata Sińska beata.sinska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. Beata Sińska beata.sinska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Dr hab. Beata Sińska oraz nauczyciele wskazani przez jednostkę prowadzącą

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	II rok, IV semestr	Liczba punktów ECTS	4,0
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		20	0,8
seminarium (S)		30	1,2
ćwiczenia (C)		-	-
e-learning (e-L)		-	-
zajęcia praktyczne (ZP)		-	-
praktyka zawodowa (PZ)		-	-
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		50	2,0

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Przekazanie uporządkowanej wiedzy o narzędziach służących do oceny stanu odżywienia oraz sposobu żywienia jednostek i grup.
C2	Rozwinięcie umiejętności doboru metody diagnostycznej do celu badania, wieku, stanu klinicznego, możliwości pacjenta i warunków pracy dietetyka.
C3	Nabycie umiejętności wykonywania i interpretacji pomiarów antropometrycznych, analizy składu ciała, badań przesiewowych oraz danych klinicznych i biochemicznych.
C4	Nabycie umiejętności prowadzenia i interpretacji wywiadów, zapisów żywieniowych, 24-godzinnego wywiadu, FFQ oraz metod jakościowych oceny diety.
C5	Przygotowanie do korzystania z programów komputerowych, aplikacji i nowoczesnych technologii diabetologicznych w monitorowaniu żywienia i efektów interwencji.
C6	Kształtowanie krytycznej oceny jakości pomiaru, źródeł błędów, ograniczeń metod, zasad standaryzacji, dokumentowania i ochrony danych pacjenta.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
D1.W.66	metody oceny sposobu żywienia indywidualnych pacjentów oraz populacji;

D1.W.67	metody oceny stanu odżywienia, w tym pomiary antropometryczne, analizę składu ciała i wskaźniki biochemiczne stosowane w diagnostyce dietetycznej;
D1.W.77	narzędzia i techniki diagnostyczne stosowane w pracy dietetyka służące do: oceny diety, oceny stanu odżywienia jednostki i grup oraz sposoby diagnozowania zaburzeń i chorób związanych z żywieniem, metody oceny skuteczności podejmowanych działań w zakresie związanym z zawodem;
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
D1.U.63	przeprowadzać ocenę stanu odżywienia pacjenta przy użyciu metod antropometrycznych, biochemicznych i klinicznych oraz interpretować wyniki badań;
D1.U.65	stosować różne metody oceny sposobu żywienia w celu identyfikacji potencjalnych niedoborów lub nadmiaru składników odżywczych;
D1.U.79	przeprowadzać wywiad żywieniowy i dokonywać oceny stanu odżywienia w oparciu o badania przesiewowe i pogłębioną ocenę stanu odżywienia;
D1.U.87	posługiwać się metodami, technikami i narzędziami diagnostycznymi oraz korzystać z zaawansowanych technik i specjalistycznych programów w praktyce zawodowej;
Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:	
D1.K.01	posiada świadomość własnych ograniczeń i wie, kiedy zwrócić się do innych specjalistów;
D1.K.04	bierze odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe i właściwie organizuje własną pracę;

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
W1 (2 godz.)	Proces diagnostyczny w dietetyce. Model ABCD/ABCDE oceny stanu odżywienia, przesiew a pogłębiona ocena, trafność, rzetelność, czułość, swoistość, standaryzacja i źródła błędów.	D1.W.67; D1.W.77
W2 (2 godz.)	Antropometria w praktyce dietetyka: masa i wysokość ciała, BMI, obwody, WHR, WHtR, fałdy skórno-tłuszczowe, dynamometria; siatki centylowe i interpretacja zmian w czasie.	D1.W.67; D1.W.77
W3 (2 godz.)	Ocena składu ciała: BIA, DXA i metody referencyjne. Założenia, przygotowanie do badania, parametry, ograniczenia i interpretacja wyników w różnych grupach pacjentów.	D1.W.67; D1.W.77
W4 (2 godz.)	Przesiew ryzyka niedożywienia i sarkopenii: NRS-2002, MUST, MNA-SF, SGA/PG-SGA, GLIM, SARC-F i kryteria EWGSOP2. Zakres kompetencji dietetyka i ścieżka dalszej diagnostyki.	D1.W.67; D1.W.77; D1.K.01
W5 (2 godz.)	Ocena kliniczna i biochemiczna stanu odżywienia. Wywiad medyczno-żywieniowy, badanie ukierunkowane na niedobory, interpretacja podstawowych badań laboratoryjnych z uwzględnieniem stanu zapalnego i nawodnienia.	D1.W.67; D1.W.77; D1.K.01

W6 (2 godz.)	Metody oceny sposobu żywienia: 24-hour recall, zapis bieżący i ważony, historia żywienia, FFQ, krótkie screenery. Dobór metody do celu klinicznego i badawczego.	D1.W.66; D1.W.77
W7 (2 godz.)	Jakościowa i ilościowa analiza diety: miary domowe, albumy fotografii porcji, tabele składu żywności, bazy danych i programy dietetyczne; porównanie z normami i rekomendacjami.	D1.W.66; D1.W.77
W8 (2 godz.)	Błędy pomiaru sposobu żywienia: zmienność wewnątrzosobnicza, niedoszacowanie i nadoszacowanie, reaktywność, efekt dnia tygodnia i sezonu. Weryfikacja kompletności danych i triangulacja metod.	D1.W.66; D1.W.77
W9 (2 godz.)	Nowoczesne narzędzia diabetologiczne w pracy dietetyka: CGM/FGM, glukometry, aplikacje, inteligentne peny i pompy insulinowe. TIR, TAR, TBR, GMI, CV, AGP, dzienniki posiłków i granice interpretacji danych.	D1.W.77
W10 (2 godz.)	Integracja danych i monitorowanie efektów interwencji: formułowanie diagnozy dietetycznej, cele i wskaźniki kontrolne, dokumentacja, telemonitoring, ochrona danych, kryteria skierowania do lekarza lub innego specjalisty.	D1.W.66; D1.W.67; D1.W.77
SEMINARIA		
S1 (3 godz.)	Projekt ścieżki diagnostycznej na podstawie opisu przypadku. Formułowanie celu, dobór narzędzi przesiewowych i pogłębionych, harmonogram, kryteria jakości i interpretacji.	D1.U.63; D1.U.65; D1.U.79, D1.U.87; D1.K.04
S2 (3 godz.)	Standaryzowane pomiary antropometryczne w parach: masa i wysokość ciała, obwody, BMI, WHR, WHtR. Powtarzalność pomiaru, błąd techniczny i dokumentowanie wyniku.	D1.U.63; D1.U.87; D1.K.04
S3 (3 godz.)	Praktyczna analiza składu ciała metodą BIA: przygotowanie stanowiska i badanego, wykonanie pomiaru, rozpoznanie artefaktów oraz krytyczna interpretacja raportu.	D1.U.63; D1.U.87; D1.K.01; D1.K.04
S4 (3 godz.)	Zastosowanie skal NRS-2002, MUST, MNA-SF, SGA/PG-SGA, GLIM i SARC-F w studiach przypadków. Porównanie wyników i opracowanie dalszego postępowania.	D1.U.63; D1.U.79. D1.U.87; D1.K.01
S5 (3 godz.)	Interpretacja danych klinicznych i podstawowych wyników badań laboratoryjnych w kontekście żywieniowym. Rozpoznawanie czerwonych flag oraz granic kompetencji dietetyka.	D1.U.63; D1.U.87; D1.K.01
S6 (3 godz.)	Przeprowadzenie standaryzowanego 24-godzinnego wywiadu żywieniowego metodą wielokrotnego przejścia oraz wywiadu dotyczącego suplementów. Kodowanie miar domowych i porcji.	D1.U.65; D1.U.79, D1.U.87; D1.K.04
S7 (3 godz.)	Opracowanie i analiza 3-dniowego zapisu żywieniowego. Ilościowa ocena energii i składników odżywczych w programie komputerowym, porównanie z normami i kontrola jakości danych.	D1.U.65; D1.U.87; D1.K.04

S8 (3 godz.)	Dobór i krytyczna ocena FFQ, screenerów jakości diety i kwestionariuszy zachowań żywieniowych. Ocena przydatności narzędzia dla jednostki i populacji oraz identyfikacja źródeł błędów.	D1.U.65; D1.U.87; D1.K.04
S9 (3 godz.)	Warsztat diabetologiczny: analiza raportów AGP i dziennika posiłków, interpretacja TIR/TAR/TBR, GMI i CV, rozpoznawanie powtarzalnych wzorców poposiłkowych oraz formułowanie bezpiecznych wniosków żywieniowych bez modyfikowania farmakoterapii.	D1.U.87; D1.K.01; D1.K.04
S10 (3 godz.)	Zintegrowane studium przypadku i zaliczenie praktyczne: połączenie danych antropometrycznych, składu ciała, przesiewu, wywiadu, badań laboratoryjnych i oceny diety; diagnoza dietetyczna, plan monitorowania i prezentacja dokumentacji.	D1.U.63; D1.U.65; D1.U.87; D1.K.01; D1.K.04

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Normy żywienia dla populacji Polski. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2024.
2. Polskie Towarzystwo Diabetologiczne. Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u osób z cukrzycą 2026 (wybrane rozdziały dotyczące oceny stanu odżywienia i monitorowania żywienia).
3. Cederholm T. i wsp. GLIM criteria for the diagnosis of malnutrition – a consensus report from the global clinical nutrition community. Clinical Nutrition. 2019;38:1–9.
4. Gibson R.S., Charrondiere U.R., Bell W. Measurement errors in dietary assessment using self-reported 24-hour recalls in low-income countries and strategies for their prevention. Advances in Nutrition. 2017;8(6):980–991.
5. Lee R.D., Nieman D.C. Nutritional Assessment. 7th ed. McGraw-Hill Education, 2019.

Uzupelniająca

1. Gawęcki J. (red.). Żywnienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. PWN, Warszawa 2022.
2. Thompson F.E., Subar A.F. Dietary assessment methodology. W: Coulston A.M. i wsp. (red.). Nutrition in the Prevention and Treatment of Disease. Academic Press, 2017.
3. Cruz-Jentoft A.J. i wsp. Sarcopenia: revised European consensus on definition and diagnosis. Age and Ageing. 2019; 48:16–31.
4. Aktualne instrukcje producentów urządzeń BIA, systemów CGM/FGM i oprogramowania wykorzystywanego podczas zajęć.

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D1.W.66; D1.W.67; D1.W.77	Kolokwium pisemne (pytania jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, zadania obliczeniowe, krótkie pytania problemowe). Analiza krótkich opisów przypadków wymagających doboru metod oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia.	Zaliczenie po uzyskaniu co najmniej 60% punktów.

D1.U.63; D1.U.65; D1.U.79; D1.U.87; D1.K.01; D1.K.04	Bieżąca ocena kart pracy i zadań praktycznych: antropometria, BIA, skale przesiewowe, 24-hour recall, zapis żywieniowy, analiza komputerowa oraz raport AGP.	Zaliczenie wszystkich obowiązkowych zadań; poprawność procedury i interpretacji co najmniej 60%, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i rozpoznawanie granic kompetencji.
D1.W.66; D1.W.67; D1.W.77; D1.U.63; D1.U.65; D1.U.79, D1.U.87; D1.K.01; D1.K.04	Zintegrowane studium przypadku – dokumentacja i prezentacja ustna podczas S10.	Co najmniej 60% punktów według kryteriów: dobór metod 20%, poprawność wykonania/obliczeń 20%, interpretacja 25%, integracja danych i plan monitorowania 20%, dokumentacja i komunikacja 10%, bezpieczeństwo i granice kompetencji 5%.

8. INFORMACJE DODATKOWE

Organizacja zajęć

- Wykłady i seminaria są obowiązkowe.
- Obecność studentów jest weryfikowana podczas każdych zajęć.
- Udział w zajęciach z inną grupą seminaryjną wymaga wcześniejszej zgody osoby prowadzącej.
- Spóźnienie przekraczające 15 minut może zostać uznane za nieobecność.
- Dopuszczalna jest jedna usprawiedliwiona nieobecność podczas seminariów. Każda nieobecność wymaga odrobienia w formie ustalonej z prowadzącym.

Warunki zaliczenia zajęć

- W trakcie seminariów student wykonuje zadania praktyczne oraz pracuje na dokumentacji przygotowanych przypadków.
- Warunkiem uzyskania zaliczenia jest wykonanie wszystkich wymaganych kart pracy oraz przygotowanie i zaliczenie zintegrowanego studium przypadku.

Zasady korzystania z narzędzi dydaktycznych

- Urządzenia, programy komputerowe oraz inne narzędzia wykorzystywane podczas zajęć mogą być używane wyłącznie zgodnie z instrukcjami prowadzącego.
- Materiały zawierające dane kliniczne mają charakter edukacyjny i są zanonimizowane. Zabrania się ich kopiowania, fotografowania, udostępniania oraz rozpowszechniania w jakiegokolwiek formie.

Zakres odpowiedzialności zawodowej

- Kompetencje dietetyka nie obejmują samodzielnego rozpoznawania chorób ani modyfikowania farmakoterapii. W przypadku stwierdzenia niepokojących objawów lub wyników wymagających dalszej diagnostyki medycznej, student powinien wskazać konieczność konsultacji z właściwym specjalistą.

Postanowienia końcowe

- Prowadzący zastrzega sobie możliwość doprecyzowania zasad organizacji zajęć i sposobu realizacji efektów uczenia się, o czym studenci zostaną poinformowani z odpowiednim wyprzedzeniem.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich